

# በግንቦት 20 የተበሰረ፣ በህገ መንግሥቱ የታሰረ ዴሞክራሲያዊ አንድነት

## ሠይፈ ደርቤ

ያሳለፍናቸው 21 ዓመታት የልማትና የዴሞክራሲ ዓመታት ብቻ ነበሩን? ለመሆኑ ኢህአዴግ አገሪቱን ከተቆጣጠረ በኋላ ባለው አንድ ወር ጊዜ ውስጥ የፀደቀው ቻርተር ሀገራችንን እስከ 1987 ዓ/ም ድረስ እንዴት ይዟት ተጓዘ? ጣጠኛና ህዝብ አጫራሽ የተባለው ህገ መንግሥት ለኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረሰቦችና ህዝቦች የልማትና ዴሞክራሲ ጥማት ምን አበረከተ? በየዓመቱ የምናከብራቸው ግንቦቶች እነዚህን ጥያቄዎች የምንመልስባቸውና ወደ ኋላ መለስ ብለን የምናስተውላቸው ሊሆኑ ይገባል።

ሀገሪቱን ወደ ሞት ይዟት እየተጓዘ ነው የተባለው የመንግሥት ፖሊሲ ገደለን ወይስ እመርታ ካሳዩ ሀገሮች ተርታ አሰለፈን? የማያባራ መቅሰፍት ይወርድባታል የተባለችው ሀገር ምን ደረጃ ላይ ደረሰች?... ሌሎች ህልቆ መሳፍርት የሌላቸው ሚርቶች በሱባኤ ወይስ በተጋፍጦ ታለፉ?

አሁንም የግንቦት 20 ድል 21ኛ ዓመት ዓላማ ግብ መምታት አለመምታቱን በትክክል መመዘን የምንችለው ይህን በተገቢው ስንመረምር ነው።... ውድ አንባቢያን <<እንኳን የራሳችሁ የነፃነት፣ የእኩልነት፣ የልማትና ዴሞክራሲ በዓል አደረሳችሁ!>>

ኢትዮጵያ ያለ ብሔር ብሔረሰቦቿ ኢትዮጵያ አይደለችም፤ ብሔሮቿን ያላገናዘበ ኢትዮጵያዊነት ከእርስ በእርስ ጦርነት፣ እልቂትና መበታተን ሊያድናት አይችልም። በሀገራችን የተለያዩ ክልሎች የተካሄዱ አመጾችን ጨምሮ የ17 ዓመታቱ መራር ጦርነት የዚህ ገለፃ ማሳያ ይሆናል።

የባሌ አርሶ አደሮች አመፅ፣ የትግራይ አርሶ አደሮች አመፅ፣ የጎጃም አርሶ አደሮች አመፅ ወዘተ... እየተባሉ ሲጠቀሱ የምንሰማ ቸው የትግል ታሪኮች የኢትዮጵያ ብሔሮች የብሔርና የመደብ ጭቆናዎች ምን ያህል እንዳገናኝቻቸው የሚያመለክቱ ናቸው። ይሁንና ኢትዮጵያ ልትጠፋና ልትበታተን ነው ተብሎ ህልቆ መሳፍርት የሌለው ሚርት ሲነገር የነበረው የኢፌዴሪ ህገ መንግሥት በያዛቸው ድንጋጌዎች በተለይም በአንቀፅ 39 ጉዳይ ነው፤ አንቀፅ 39ን <<ጣጠኛው አንቀፅ>> ብለው ከሚገልፁ ወገኖች ጀምሮ <<ገና ሳይፀድቅ ህዝብ ማባላቱን ጀመረ፣ የአንዱን እምነት ተከታይ በሌለው ላይ አስነሳ፣ ኢትዮጵያ አለቀላት፣ የማያቋርጥ መቅሰፍት ሊወርድባት ነው>> የሚሉ አሸባሪ ወሬዎችን የጥሬ ስነ-ምግባር ተከትለው በታሪክ ለመጀመሪያ ጊዜ እንደ አሸን የፈሉት የግል ህትመቶች ተቀባብለውታል።

እነዚህ ጋዜጦች በሚያወጧቸው የሽብር ወሬዎች ብቻ ሳይሆን በመጠሪያ ስማቸውም ርዕድ የሚፈጥሩ ነበሩ፤ ገሞራ፣ ሰይፈ ነበልባል፣ ማዕበል፣ ተናገር፣ ጦማር፣ ጦቢያ፣ ኢትአፕ፣ ኡርጂ ወዘተ... ከጋዜጦቹ በተለይ የአሸባሪውን አነግ አቋም ይዘውና የቡድኑ ልሳን ሆነው የሚያዋጉም ይገኙባቸዋል። <<አነግ ወያኔና ሻዕቢያን ከግዛቱ ሊሞላ ልጫቸው ማለ፣ ኢትዮጵያ ለከባዱ ጦርነት ተዘጋጅታለች፣ አነግና አዕነግ በ...አካባቢ ድል ቀንቷቸዋል...>> የሚሉ ወሬዎች የዕለት ተዕለት ስጋት ሆነዋል። የኢትዮጵያ ጉዳይ ያከተመ ለመሆኑ በዚህ መልኩ የሚሰራጩ የፈጠራ ወሬዎች የየሳምነቱ መርዶ ነጋሪዎች ነበሩ።

የአንቀፅ 39 ጉዳይ ህማም የሆነባቸው በስም የአንድ ኢትዮጵያ ናፋቂዎች ስለ ህዝባቸውና ስለ ሀገሪቱ አጠቃላይ ሁኔታ ሳያጤኑ የሚሰጧቸው አስተያየቶችን ጨምሮ አንዳንድ ጎረቤት ሀገሮች የኢትዮጵያ ተሞክሮ ወደ እኛም ይዛመታል የሚል ስጋት ነበራቸው። እነዚህ ጎረቤት ሀገሮች ውስጣቸው በምን እንደሚታመስ ቢያውቁም ጉዳዩን በዝምታ አፍነውት ቆይተዋል፤ ወደ ኋላ ላይም መፍትሄው የራሱን እድል በራስ የመወሰን መብት እስከ መገንጠልን ድረስ መሆኑን ተገንዝበው ኢትዮጵያን በአርአያነት ተከት ለዋል። ይሁንና በወቅቱ አስተምህሮቱን አደገኛና ከፋፋይ ሲሉ ተችተዋል።

የኢትዮጵያ መብታትን አይቀሬ መሆኑንም ገልጸ ዋል።

አዲሱ ሥርዓት በመላው ሀገሪቱ የተጎሰ ራፋውን ልክ የሌለው ድህነት የማስወገድ የቤት ስራን ጨምሮ ከዚህም ከዚያም የሚወረወረውን የፖለቲካ ጣጣ የማርገብ ኃላፊነት ተቀብሏል። ከጦረኝነቱ አባዜ ላለመውጣት የቆረጡትን እነ አነግ እንዲሁም አለመረጋጋቱ ባስከተለው ጦስ ደርግ በረጅሙ የጦር መሳሪያ ራሳቸውን ያደራጁ ሸፍቶች በተለያዩ ክልሎች የሚፈፀሟቸውን ግድያና ወከባዎች ተከታትሎ የማክሰም ልዩ ኃላፊነትም የሸግግሩ መንግሥት ነበር።

ይህን ዛሬ ላይ ሆነን ስናስብ የሥርዓቱ ጉዞ አልጋ በአልጋ ያልነበረ ብቻ ሳይሆን ፀረ ልማትና ፀረ ዲሞክራሲን በብርቱ የመዋጋት ከፍተኛ ኃላፊነት እንደነበረበት እንገነዘባለን። ሥርዓቱ እነዚህን ችግሮች ለማሸነፍ ህገ መንግሥቱ ትልቅ አቅም እንደሆነውም እንረዳለን። በአንቀፅ 39 ላይ የሰፈረው የብሔሮች ብሔረሰቦችና ህዝቦች ገደብ የሌለው መብትን ጨምሮ የህገ መንግሥቱ ምሰሶዎች ተብለው የሚታመኑት ከአንቀፅ 8 እስከ አንቀፅ 12 ድረስ ያሉት ድንጋጌዎች ሀገራችን ዛሬ ለደረሰችበት ሁለንተናዊ ስኬት መሰረቶች ናቸው።

የህዝብ ሉዓላዊነት፣ የህገ መንግሥት የበላይነት፣ የሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መከበር፣ የመንግሥትና የኃይማኖት መለያየት፣ የመንግሥት የአሰራር ተጠያቂነት ጉዳይ በምን መልኩ ተግባራዊ እንደሚሆን በህገ መንግሥቱ በግልፅ ሰፍሯል፤ ይኸው መብቶቹ ሳይሸራረፉ እንዲጓዙ መንግሥት ለራሱ አብዝቶ የሰጠውን የቤት ሥራ እንድንመለከት ያደርገናል።

በአንቀፅ 40 እና 41 ላይ የተደነገጉት የንብረት፣ የኢኮኖሚ፣ የማህበራዊና ባህላዊ መብቶች የኢትዮጵያ ብሔሮች የእኩል ተጠቃሚነት መሰረቶች ናቸው። ሀገራችንን ለከፍተኛ እመርታ ያበቁ የየዘርፉ ፖሊሲዎችም «በሚርተኞች ይበታተናል፣ ያጠፋል» ሲባል ከነበረው ህገ መንግሥትና ህገ መንግሥታዊ ሥርዓት የመነጨ ናቸው።

እነዚህን መብቶች ለማግኘት ባስቻለው አልህ አስጨራሽ ትግል በብሔራችን ላይ እየተፈፀመ ያለው ድርብ ጭቆናና የመደብ ጭቆና መወገድ አለበት ያሉ የህዝብ ልጆች ህይወታቸውን፣ አካላቸውንና ወጣትነታቸውን ከፍለዋል። መስዋዕትነታቸው በታገሉለት ዓላማ ግብ መምታት ህያው ሆኖ እንዲቀርና የህዝብ የልማትና የዲሞክራሲ ጥማት እንዲረካ የቃላቸውን አሻራ በህገ መንግሥቱ ሰነድ አትመዋል፤ በሀገሪቱ ዳግም ጭቆና ላይነግስ፤ ዲሞክራሲያዊ አንድነታቸውና እኩል ተጠቃሚነታቸው ሊረጋገጥ፣ ሉዓላዊነታቸው ላይሸራረፍ ህገ መንግሥታዊ ሰነዱ ዋስትና ሆኗል። የእዚህ እውነታና ቃል ኪዳን ማብሰሪያ ግንቦት 20፣ የቃል ኪዳኑ ማሰሪያ ደግሞ ህገ መንግሥቱ ነው።

ግንቦት 20 የኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረ ሰቦችና ህዝቦች የፀረ ጭቆና ተጋድሎ በውጤት የተደመደመበት ልዩ ዕለት ነው፤ ዕለቱ የድህነቱ ዘበኛ ተወግዶ ህዝቦች ከብቸኛ ጠላታቸው ድህነት ጋር ግብግብ እንዲገጥሙ እድል ሰጥቷል። በግንቦት 20ው ድል በመሬት ላይ ከተመሰረተ የኃይል አንድነት፣ በህዝቦች ላይ ወደ ተመሰረተ ዲሞክራሲያዊ አንድነት ተሸጋግረናል። ተከባብረን መኖር ካልቻልን ተለያይተን በሰላም መኖር እንድንችል ዋስትና አግኝተናል። የትኛውም ልዩነት ያለ ደም መፋሰስ የሚፈታበት አዲስ የሥልጣኔና የዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ካሰማ ተከለናል።

የኢትዮጵያ ህዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢህአዴግ) ግንቦት 83 ዓ/ም የደርግ ሥርዓት ማክተሙን በማብሰር ህዝቦች ወደ አዲስ

ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት መሸጋገሪያውን በይፋ ሲያውጅ ሀገሪቱ በበርካታ ውጣ ውረድና ውዥንብሮች መዳፍ ስር ነበረች። ዛሬ ሀገራችን የደረሰችበት አጠቃላይ እድገት፣ ሰላምና ዴሞክራሲ ችግሩን በፅናት በማለፍ የተገኘ ነው። በርካቶች ውድ ህይወታቸውን ሰውተው እኛ እንድንኖር ስላደረጉንም ነው። የድህነቱ ዘበኛ ደርግን ስላስወገዱንም ጭምር ነው። ዛሬ ኢትዮጵያ በአፍሪካ ኃይልና ተፅዕኖ ፈጣሪ ለመሰኘት የበቃችው የራሷን የቤት ስራ በተገቢው በማከናወኗ ነው። ለውስጥ ጉዳይ ትኩረት ሰጥታ አንገት ያስደፋትን ድህነት ማራድና መነቅነቅ በመጀመሯ ነው።

በግንቦት 20 ማግስት አገሪቱ አለቀላት ብለው ያሟረቱ ወገኖች የሀገሪቱ ስጋት ረሃብ ብቻ ሳይሆን የሰላም እጦት እንደነበር ሲገልፁ ተስተውሏል። አርሶ አደርነትን እንዳለመሰ ልጠን ቆጥረውና በትምክህት ሠራዊታችንን ገበሬ ሠራዊት ብለው በመዘለፍ ለዚህ ልዩ እለት ላደረሰን አርሶ አደር ያላቸውን ንቀትም ገልፀዋል።

ያኔም ሆነ ዛሬ ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ የሆነችው፣ ኢትዮጵያም ሆና የምትቀጥለው፣ የሥልጣኔዋና የእድገቷም ምንጭ ገበሬው ያለመሆኑን ከቶም ያልተገነዘቡት ሟርተኞቹ በአርሶ አደሩ ትጋት የተለወጠችው ሀገር በአፍሪካና በዓለም አቀፉ ማህበረሰብ ዘንድ ተፅዕኖ ስትፈጥር ቁጭ ብለው መመልከት ጀምረዋል። ገበሬው ሠራዊት ከራሱ አልፎ የአካባቢው ሀገራትና የአህጉሩ ኩራት መሆኑን አይተዋል። በሁለት ተቀናቃኝ ሀገሮች በእኩል የሚፈለግ ታማኝና ዲሲፕሊን ያለው ጀግና ሠራዊት መሆኑን አስተውለዋል፤ በዘለፋቸውም ልክ አፍረዋል።

ሠራዊታችን ሩዋንዳ ሲዘምት አይሳካለትም ተዋርዶ ይመለሳል እንዳላሉ፣ ሩዋንዳውያን <ሰላማችንን ስላስከበርክልን፣ ከጭፍጨፋ ስለታደግከን እናስታውሰሃለን፣ እናከብርሃለን> ብለው ሲሸልሙትና ሀገራችንን ሲያኮራ ለማየት ተገድደዋል። በላይቤሪያ፣ ብሩንዲ፣ ሶማሊያና ሱዳን እየሆነ ያለውና የሆነው ይኸው ነው። ሀገራችንን ለዘመናት ውርደት ዳርጓት የቆየው ረሃብ ዜጎቻችን በሀገር ውስጥም በውጭም ቀና ብለው እንዳይሄዱ እንዳላደረገው ሁሉ በህዝቡ የልማት ትግል እየተሸነፈ ያለው ግንቦት 20 በፈጠረው ዴሞክራሲያዊ አንድነትና ሰላምም ነው። ለፀረ ድህነት ትግሉ መሰረት በሆነው የልማት ፖሊሲ የተከናወኑ ተግባራት ረሃብ እንዳይከሰት አድርገው ድርቅን እንድንቋቋም አስችለውናል።

ይህን አርአያነት ያለው ተግባር ሌሎች የአፍሪካ ሀገሮችና የድርቅ ተገጂዎች ከኢትዮጵያ ይማሩ እያሉ ያሉት የመንግሥታቱ ድርጅትና ዓለም ባንክ ሰዎች መሆናቸው ሲታሰብ መንግሥታችን ከትግሉ ዋዜማ ጀምሮ አሁን በተጨማሪ እያከናወነ ባለው አጠቃላይ ልማት ይዞት የተነሳው ፖሊሲ፣ በጣልቃ ገበች ያለመጠምዘዝ ብርታትና ያለመሸነፍ ፅናት የግንቦት 20ን ድል ያነሉታል። የግንቦት 20 ድል ዓላማና ግቦች መሳካት መጀመሩንም ያሳያል።

በዚህ ጥምረትና ዴሞክራሲያዊ አንድነት የተጀመረው ትስስር ድህነትን ለማሸነፍ የሚደረገው ትግል በተከታታይ የኢኮኖሚ እድገት እንዲጠናከር፣ ፈጣን የኢኮኖሚ እድገት እያስመዘገበ ካሉ ሀገሮች ተርታ እንድንሰለፍም አስችሎናል። ወደ ብልፅግና ለማምራት በተያያዘው መንገድ የልማትና የዴሞክራሲ አንድነታችን ምንጭ በሆነው የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ የጋራ አጀንዳ ሥር ተሰባስበን ለሀገራችን በእኩል እንድንታትር አድርገናል።

ለዘጠኝ ዓመታት በተከታታይ የተመዘገበው እድገት ወገብን ወደሚፈትሸው ሀገራዊ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ከንውን እንድናመራ አቅጣጫ አመለካከቶናል። እነሆ በእቅዱ የአንድ ዓመቱን ጉዞ አጠናቅቀን ሁለተኛውን ምዕራፍ ተያይዘናል፤ ይህ የሆነው በግንቦት 20 በተበሰረው ድልና በህገመንግሥቱ ቃልኪዳን በፅናት መጓዝ በመቻላችን ነው።